

Huvudman

Timrå kommun
timra.kommun@timra.se

Beslut

Datum 2024-10-30

Dnr SI 2024:4783

Sida 1 (13)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Ljustorps skola i Timrå kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Timrå kommun att senast den **fredag den 31 januari 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande garanterad undervisningstid, extra anpassningar och särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Timrå kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Timrå kommun ska vidta följande åtgärder

Garanterad undervisningstid

1. Se till att eleverna på mellanstadiet ges den garanterade undervisningstiden i ämnet svenska om minst 520 timmar. Huvudmannen ska redovisa hur elevernas undervisningstid i svenska på mellanstadiet har fördelats och schemalagts läsåret 2024/25. (10 kap. 4 – 5 §§ skollagen; 9 kap. 3 – 4 §§ och bilaga 1 till skolförordningen (2011:185))
2. Se till att elever på skolan som läser modersmål inte går miste om undervisningstid i andra ämnen. Av huvudmannens redovisning ska framgå hur undervisningen i modersmål har förlagts. (10 kap. 4 – 5 och 7 §§ skollagen; 5 kap. 8 §, 9 kap. 3 – 4 §§ och bilaga 1 till skolförordningen)

Extra anpassningar och särskilt stöd

1. Se till att, vid minst ett tillfälle under höstterminen 2024 informera samtliga lärare om skollagens krav avseende dokumentation av extra anpassningar samt när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd och skolans rutiner för detta. Om

det kommer ny personal till skolan efter att sådan information har lämnats ska även den nya personalen få motsvarande information. Inkom med en redogörelse för när och hur informationen har förmedlats. (2 kap. 34 § andra stycket samt 3 kap. 5 och 7 §§ skollagen)

2. Se till att extra anpassningar dokumenteras i elevernas individuella utvecklingsplaner för årskurs 1–5. Redogör för de åtgärder som vidtagits för att extra anpassningar ska dokumenteras i enlighet med författningarnas krav. (3 kap. 5 § och 10 kap. 13 § skollagen)

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen Timrå kommun en anmärkning avseende brister rörande behöriga och legitimerade lärare. Timrå kommun ska senast den **fredag den 31 januari 2025** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2024:4783) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Ljustorps skola följer gällande bestämmelser. Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 10 september 2024 och 12 september 2024. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

I de fall Skolinspektionen refererar till enskilda elever benämns de med siffror enligt elevförteckning, se aktbilaga 13.

Föreläggande

Garanterad undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Undervisningstid som påverkas av undervisning i ämnet modersmål

Lärare uppger i intervju att det finns två elever som läser engelska som modersmål och en elev som läser thai som modersmål. Lärarna uppger att eleverna gör detta under skoldagen när de har annan undervisning. Det finns enligt lärarna ingen plan för hur eleverna ska kompenseras för den förlorade undervisningstiden. Rektorn uppger i intervju att hen inte vet vilka elever som har modersmålsundervisning eller om de kompenseras för förlorad undervisningstid i andra ämnen.

I dokumentation i form av scheman framgår att en elev (elev 3) missar 35 minuters undervisningstid i samhällskunskap och 25 minuters undervisningstid i svenska på torsdagar varje vecka på grund av att modersmålsundervisningen i thai är schemalagd samtidigt. Elev 10 och elev 11 missar 30 minuters undervisningstid i svenska varje vecka på grund av att modersmålsundervisning i engelska är schemalagd samtidigt. Elev 9 missar 50 minuters fysik och 10 minuters biologi varje vecka på grund av att modersmålsundervisning i engelska är schemalagd samtidigt som eleven har annan undervisning. En elev i årskurs 4 missar 10 minuters undervisningstid i geografi och 35 minuters undervisningstid i engelska varje vecka på grund av att modersmålsundervisning i engelska är schemalagd samtidigt.

Undervisningstid svenska i mellanstadiet

I intervjuer med lärare framkommer att flera av de scheman Skolinspektionen fått in från huvudmannen i samband med informationsinhämtningen inte är aktuella utan gällde för läsåret 23/24. Lärare uppger att det inför läsåret 24/25 har gjorts förändringar i vissa årskursers och vissa lärares scheman. De förändringar i scheman som gäller

för läsåret 24/25 för elever och lärare, har enligt intervju med lärare gällt sedan augusti 2024.

Rektorn uppger att hen inte känner till vilka scheman som är aktuella vid tidpunkten för Skolinspektionens besök och att hen inte har varit inblandad i schemaläggningen. Vidare uppger rektorn att hen inte har "lusräst" elevernas schema för att säkerställa att eleverna får sin garanterade undervisningstid men att rektorn kan se i huvudmannens schemasystem att de är skapade efter beslutad timplan.

Rektorn uppger att hen inte känner till att det finns några inplanerade förändringar i elevernas schema under innevarande läsår. Rektorn säger dock att eleverna i årskurs 6 eventuellt inte kommer att ha undervisning i hem- och konsumentkunskap under vårterminen 2025.

Av huvudmannens beslutade timplan framgår att eleverna i mellanstadiet ska få 522 undervisningstimmar i ämnet svenska. Vidare framgår hur undervisningstiden i ämnet är fördelad mellan de olika årskurserna.

Skolinspektionen har tagit del av skolenhetens scheman för läsåret 2024/25. Av dessa framgår att eleverna i mellanstadiet sammanlagt får 486 timmars undervisningstid i svenska. Det framgår dessutom av elevernas schema att på tisdagar, onsdagar och torsdagar är svenska schemalagd för eleverna på mellanstadiet från kl. 07.50. Av samtliga intervjugrupper framgår dock att de aktuella dagarna startas med cirka 20 minuters promenad för eleverna. Om promenaden inte kan genomföras utomhus i skolans närområde genomförs den i skolans gymnastiksal.

Lärare och rektorn uppger att skoldagen egentligen börjar kl. 08.10, eftersom det är då som undervisningen i klassrummet startar. Specialpedagogen uppger att promenaden inte kan betraktas som undervisningstid och rektorn uppger att promenadtiden ligger utöver den garanterade undervisningstiden.

Lärare uppger att promenaden är en hälsoinsats med anledningen av att barn idag rör sig för lite. Promenaden är också en tid för barnen att få prata av sig inför skoldagen.

En lärare uppger att hen ibland använder promenaden som en utgångspunkt i undervisningen, exempelvis för att få en känsla för avstånd. Det framgår även i intervjuer med rektorn och lärare att det finns "mattekort" uppsatta så att eleverna under promenaden kan repetera multiplikationstabellen. Rektorn uppger att det hypotetiskt skulle kunna finnas en frågeslinga med frågor kopplat till ämnet svenska. Rektorn uppger att promenaden visserligen kan fungera som en start på undervisningen men att hen inte fått till sig vilken koppling som promenaden har till elevernas undervisning.

Rättslig reglering

Den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6890 timmar. Den garanterade undervisningstiden är fördelad i en timplan. Av bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) framgår minsta undervisningstid i timmar per stadium och ämne. I mellanstadiet är den garanterade undervisningstiden i svenska 520 timmar. Huvudmannen beslutar efter förslag av rektorn om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden (10 kap. 4–5 §§ skollagen och 9 kap. 3–4 §§ och bilaga 1 skolförordningen).

Undervisningstid måste förläggas så att eleverna ges möjlighet att nå målen enligt de nationella kursplanerna (prop. 2009/10:165, s. 369).

En elev som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning i detta språk om språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet, och eleven har grundläggande kunskaper i språket. En elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna ska erbjudas modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk (10 kap. 7 § skollagen).

Modersmålsundervisning får anordnas som språkval i grundskolan, inom ramen för skolans val, eller utanför den garanterade undervisningstiden (5 kap. 8 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att modersmålsundervisning är schemalagd samtidigt som den ordinarie undervisningen. Av intervjuer framgår att elever som läser modersmål går ifrån ordinarie lektioner för att läsa modersmål och att den missade undervisningstiden i andra ämnen inte kompenseras. Det innebär att eleverna går miste om undervisningstid i andra ämnen.

Skolinspektionen bedömer vidare att det är en brist att eleverna på mellanstadiet inte får den garanterade undervisningstiden i ämnet svenska om 520 timmar. Även om huvudmannens beslutade timplan anger tillräcklig undervisningstid (522 timmar) har motsvarande tid inte schemalagts. Vid Skolinspektionens kontroll av undervisningstid som är utlagd i scheman uppgår undervisningstiden på mellanstadiet till 486 timmar. Därtill konstaterar Skolinspektionen att all schemalagd tid i ämnet svenska inte används till undervisning i ämnet. Av intervjuer framgår att, tre gånger i veckan, å cirka 20 minuter, används delar av lektionspassen i svenska till promenad utomhus eller i gymnastiksalen innan undervisningen i svenska börjar. Detta innebär att eleverna går miste om ytterligare undervisningstid i ämnet svenska.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

Lärare uppger i intervjuer att extra anpassningar dels ges av lärare i form av stöd inom ramen för den ordinarie undervisningen, dels av försteläraren i form av kortare stödinsatser i och utanför klassrummet.

Lärare i idrott och hälsa samt lärare i musik uppger att de inte vet om det finns något skolgemensamt system där de kan ta del av de extra anpassningar som har beslutats om för elever inom ramen för undervisningen. Lärarna gör egna extra anpassningar för elever i sina ämnen som de antecknar för sig själva. De har inte fått information om var elevers beslutade extra anpassningar ska dokumenteras. De är även osäkra på om de extra anpassningarna är skolgemensamma och gäller för alla ämnen.

Andra lärare säger att de extra anpassningar som de gör finns dokumenterade på skolans lärplattform. De uppger däremot att det varit problem med dokumentationen av extra anpassningar eftersom de bytt lärplattform. Det har lett till att dokumentation avseende elevers extra anpassningar inte har implementerats fullt ut. Lärare berättar att de får vetskap om extra anpassningar via informella samtal med kollegor.

En lärare säger att extra anpassningar dokumenteras i deras lärplattform som är kopplat till elevernas individuella utvecklingsplaner (IUP). Det är tillgängligt för alla lärare och för vårdnadshavare.

Läraren i idrott och hälsa uppger att hen ger extra anpassningar för elev 18. Läraren uppger att hen har en mapp där hen fyller i vad enskilda elever behöver för stöttning i form av extra anpassningar. I den individuella utvecklingsplanen för elev 18 framgår vad skolan ska göra för att stötta eleven i läsning men ingen stödinsats gällande idrott och hälsa.

Anmäla utredningsbehov avseende särskilt stöd

Lärare uppger att om de extra anpassningar de gör för en elev inte räcker för att eleven ska nå kriterier för bedömning som minst ska uppfyllas ska de vända sig till försteläraren och elevhälsan som består av specialpedagog, kurator och skolsköterska. Lärare säger att de oftast pratar med försteläraren inledningsvis eftersom hen är på skolan dagligen. De kan också boka en tid för möte med elevhälsan, på dessa möten deltar även försteläraren och rektorn. Lärarna får av försteläraren eller specialpedagogen förslag på andra eller ytterligare extra anpassningar för eleven som läraren ska testa. Lärarna uppger att specialpedagogen också kan göra en utredning om särskilt stöd för eleven. En lärare uppger dock att

besluten på möten som bokas med elevhälsan ofta "kommer tillbaka på läraren".

Lärare uppger att det finns flera elever som de befärar inte kommer att nå kriterier för bedömning trots extra anpassningar.

En lärare uppger att hen befärar att elev 18 trots extra anpassningar inte kommer nå kriterier för bedömning i idrott och hälsa. Det har läraren vetat sedan maj 2023 däremot vet hen inte om elevhälsan diskuterat eleven. Specialpedagogen uppger att hen inte vet om att elev 18 riskerar att inte nå kriterier för bedömning.

Lärare uppger att elev 15 får extra anpassningar i form av enklare undervisningsmaterial. Extra anpassningar utvärderas och ändras löpande för elev 15. Lärare uppger att eleven inte kommer nå kriterier för bedömning trots de extra anpassningar som hen har vid tidpunkten för Skolinspektionens besök. En lärare uppger att hen inte har anmält till rektorn eller elevhälsan att eleven är i behov av en utredning om särskilt stöd. En annan lärare säger att elev 15 diskuterats på ett möte med elevhälsan. Lärarna vet inte om det gjorts en utredning om särskilt stöd för eleven.

Lärare uppger att elev 14 inte kommer att nå kriterier för bedömning trots de extra anpassningar som hen har vid tidpunkten för Skolinspektionens besök. Det gäller alla ämnen utom matematik. Specialpedagogen uppger att hen vet att elev 14 inte kommer nå kriterier för bedömning men att eleven inte anmälts för särskilt stöd.

En lärare uppger att om de extra anpassningar lärare gör för en elev inte räcker för att denne ska nå kriterier för bedömning kan de diskutera eleven på möten med elevhälsan och få tips om nya extra anpassningar. Läraren vet inte hur rutinen ser ut gällande hur många gånger lärare ska diskutera eleven på möten med elevhälsan innan beslut om utredning om särskilt stöd ska tas.

Specialpedagogen uppger att lärare inte vet vad det innebär att anmäla att en elev har behov av särskilt stöd, däremot berättar de på möten med elevhälsan om de extra anpassningar som görs inte räcker för att eleven ska nå kriterier för bedömning.

Rektorn uppger att utifrån den bild hen hitintills skaffat sig så behöver skolans arbete med särskilt stöd bli mycket tydligare för personalen. Rektorn uppger att lärarna inte vet skillnaden mellan att diskutera en elev på möte med elevhälsan eller anmäla eleven för utredning om särskilt stöd.

Utreda särskilt stöd

Lärarna uppger att de inte vet hur rutinen för utredning om särskilt stöd ser ut. De vet att det är rektorn och specialpedagogen som tar beslut om att

upprätta ett åtgärdsprogram under träffar med elevhälsan.

Specialpedagogen uppger att det är hen som avgör om det blir en utredning om särskilt stöd eller inte, däremot tas beslutet ytterst av rektorn.

En lärare uppger att elev 16 uppmärksammas på möte med elevhälsan redan i förskoleklassen, eleven går nu i årskurs 4. Andra lärare bekräftar att de under en längre tid har känt till de svårigheter som elev 16 har. Lärare uppger att det tidigare inte gjorts någon utredning för elev 16, däremot har specialpedagogen observerat eleven i klassrummet och gjort några tester.

Specialpedagogen uppger att det först nu under höstterminen 2024 kommit in en anmälan om särskilt stöd för elev 16. Rektorn bekräftar att det kommit in en anmälan om särskilt stöd för elev 16 och att hen tagit beslut om att utredning ska starta den 5 september 2024. Lärare uppger att det startats en utredning om särskilt stöd för elev 16 och rektorn uppger att hen tror att utredningen startade den 12 september 2024.

Lärare uppger att de har vetat att elev 7 inte skulle nå kriterier för bedömning sedan årskurs 1. Eleven har sedan dess diskuterats på möten med elevhälsan och går nu i årskurs 4. Lärare uppger att de, när de berättade att eleven inte skulle nå kriterier för bedömning, fick förslag på ytterligare extra anpassningar.

Läraren säger att de stödinsatser som elev 7 getts hitintills anses vara extra anpassningar. Däremot har det vid tidpunkten för Skolinspektionens besök gjorts en utredning om särskilt stöd för elev 7 och eleven har under höstterminen 2024 fått beslut om ett åtgärdsprogram. Det framgår i dokumentation som Skolinspektionen tagit del av att utredningen var klar den 28 september 2024 och åtgärdsprogrammet är beslutat den 29 september 2024.

Åtgärdsprogram och ge särskilt stöd

Skolinspektionen har tagit del av skolans åtgärdsprogram. Av åtgärdsprogrammen framgår att det är försteläraren som är ansvarig för att ge särskilt stöd till några elever. Specialpedagogen uppger att hen inte är delaktig i de insatser som försteläraren gör. Specialpedagogen uppger att flera av insatserna som försteläraren gör gäller "läs och skriv", något som ligger utanför specialpedagogens kompetens. Specialpedagogen säger att hen känner sig begränsad i vilka åtgärder hen kan skriva fram i ett åtgärdsprogram. Det är förstelärarens schema och kompetenser specialpedagogen har att utgå ifrån.

Det framgår i åtgärdsprogrammet för elev 9, beslutat den 20 augusti 2024, att eleven är i behov av enskild undervisning i ämnena hem- och konsumentkunskap och slöjd. Vidare framgår att lärare 3 är ansvarig för att genomföra det särskilda stödet. Det som framgår i dokumentationen bekräftas i intervjuer med lärare. Lärare uppger att elev 9 ska ha hem- och

konsumentkunskap och slöjd med lärare 3 på fredagar på Ljustorps skola medan övriga elever åker buss till en annan kommunal grundskola för undervisning. Rektorn bekräftar att eleven ska ges enskild undervisning i hem- och konsumentkunskap och uppger att det var hen som fattade beslut om det i för eleven.

En lärare berättar att det inte är klart hur undervisningen ska genomföras och lärare 3 har inte fått någon planering eller något material för den enskilda undervisningen med elev 9, varken för hem- och konsumentkunskap eller slöjd. Eleven har vid tidpunkten för Skolinspektionens besök inte haft någon undervisning i hem- och konsumentkunskap och endast en lektion i slöjd. Det framgår inte heller i schemat för lärare 3 när den enskilda undervisningen för elev 9 ska genomföras.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användningen av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övriga skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygsriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 5 § skollagen).

Läraren i årskurs 1–5 ska en gång per läsår i en skriftlig individuell utvecklingsplan sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver (10 kap. 13 § skollagen).

Stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen ska dokumenteras i den skriftliga individuella utvecklingsplanen, i de fall det föreligger en skyldighet att upprätta en sådan, och elevens behov av särskilt stöd och hur dessa behov ska tillgodoses ska dokumenteras i ett åtgärdsprogram (prop. 2013/14:160 s. 32).

Om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygsriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till

rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn och om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 § kan rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till istället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Huvudmannen ska se till att den personal som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för ges möjligheter till kompetensutveckling och att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det inte framkommit annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav när det gäller att ge elever extra anpassningar. Däremot är det en brist att extra anpassningar inte dokumenteras i elevernas individuella utvecklingsplaner i de årskurser som individuella utvecklingsplaner ska upprättas. För lärarna är rutinen för hur de ska dokumentera extra anpassningar okänd eller otydlig och dokumentation sker inte i de individuella utvecklingsplanerna.

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister vad gäller att anmäla utredningsbehov för särskilt stöd. I intervju med lärare framkommer att det finns ett antal elever som riskerar att inte uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas trots extra anpassningar, vilket lärare inte har anmält till rektorn. Det framkommer också att det finns lärare som inte känner till hur de ska gå tillväga för att göra en anmäla. Att lärare inte anmäler utredningsbehov för särskilt stöd när förutsättningar för anmälan är uppfyllda är en brist.

I de fall lärare har gjort en anmälan om utredningsbehov för särskilt stöd framkommer att en utredning om särskilt stöd har startats.

Skolinspektionen noterar dock att det i några fall (eleverna 7 och 16) har varit känt en längre tid att eleverna, trots extra anpassningar, riskerar att inte nå betygskriterierna innan eleverna har anmälts för utredningsbehov och en utredning startats.

Skolinspektionen bedömer slutligen att det är en brist att alla elever inte ges de särskilda stödåtgärder som har beslutats i elevens åtgärdsprogram. En elev (elev 9) som enligt åtgärdsprogrammet ska ges särskilt stöd i form av enskild undervisning i ämnena hem- och konsumentkunskap och slöjd får inte detta stöd. Läraren som enligt åtgärdsprogrammet ansvarar för att genomföra stödåtgärderna har inte fått nödvändigt undervisningsmaterial för att kunna ge enskild undervisning och flera undervisningspass har också uteblivit. Huvudmannen behöver säkerställa att skolan har förutsättningar och tillräckliga resurser för att leva upp till skollagens bestämmelser om särskilt stöd.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Timrå kommuns verksamhet vid Ljustorps skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller garanterad undervisningstid, extra anpassningar och särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Timrå kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Behöriga och legitimerade lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Det framgår i intervjuer med lärare och rektor att läraren som undervisar i ämnet idrott och hälsa är anställd som förskolelärare. Personen har undervisat i idrott och hälsa sedan maj 2023.

En lärare uppger att det inte utlysts någon tjänst som lärare i idrott och hälsa inför läsåret 24/25. Det kan även bekräftas utifrån de annonser Skolinspektionen tagit del av.

Rektorn uppger att hen inte vet om personen som undervisar i idrott och hälsa är anställd som lärare eller om det utlysts en tjänst som lärare i idrott och hälsa inför läsåret 24/25.

Rättslig reglering

Undervisning ska bedrivas under ledning av lärare. Med undervisning avses processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till skollagen och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden (1 kap. 3 § skollagen).

Lärare ansvarar för den undervisning som han eller hon bedriver och endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen, om inte någon av skollagens undantag är tillämpliga (2 kap. 13, 15 och 18 §§ skollagen).

I förarbeten till bestämmelserna anges följande. För att få använda en annan lärare i den befintliga organisationen, i enlighet med undantagsregeln, bör det vara tillräckligt att det i huvudmannens organisation inte finns någon lärare med rätt utbildning tillgänglig. Handlar det om nyrekrytering bör huvudmannen naturligtvis så långt möjligt anställa lärare med en utbildning avsedd för den undervisning läraren ska bedriva (prop. 2009/10:165, s. 268 f).

Om det saknas en lärare med legitimation och rätt behörighet inom organisationen kan huvudmannen låta en annan lärare bedriva undervisningen, under förutsättning att denna person har tillräcklig kompetens och är lämplig för det (prop. 2010/11:20 s. 84 f).

En sådan person får användas för detta under högst ett år i sänder. I normalfallet bör det vara till terminens eller läsårets slut. Huvudmannen är efter denna tid skyldig att på nytt försöka finna en lärare eller förskollärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen (prop. 2009/10:165, s. 653).

Endast den som har legitimation får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning. Den som inte har legitimation som lärare får dock anställas som lärare i grundskolan utan tidsbegränsning, om han eller hon ska undervisa i modersmål. Det gäller bara om det saknas sökande som har legitimation, den sökande har tillräcklig kompetens för att undervisa i det aktuella ämnet och det finns skäl att anta att den sökande är lämplig att bedriva undervisningen (2 kap. 20 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att undervisningen i ämnet idrott och hälsa inte bedrivs av en behörig och legitimerad lärare. Av

utredningen i ärendet framgår att en personal anställd som förskollärare bedriver undervisningen i ämnet sedan maj 2023. Det framkommer att huvudmannen inte har annonserat/sökt efter en behörig lärare i ämnet. Huvudregeln i skollagen innebär att endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. Enligt undantagen från kraven på legitimation och behörighet får under vissa förutsättningar en annan lärare bedriva undervisningen under en begränsad tid. En obehörig lärare får användas för att bedriva viss undervisning under högst ett år i sänder. Huvudmannen är efter denna tid skyldig att på nytt försöka finna en lärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen. Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte uppfyller förutsättningarna för att få tillämpa undantag från krav på lärare eftersom huvudmannen inte har försökt finna en lärare som behörig och legitimerad för undervisning i ämnet idrott och hälsa.

Skolinspektionen konstaterar även att den person som undervisar i ämnet idrott och hälsa inte är anställd som lärare utan som förskollärare, vilket är en brist. Endast den som är anställd som *lärare* får bedriva och ansvara för undervisning i skolan.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Timrå kommuns verksamhet vid Ljustorps skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att undervisningen i ämnet idrott och hälsa ska bedrivas av en behörig och legitimerad lärare, om inte undantag för detta föreligger. Det har i övrigt inte framkommit brister kopplade till behöriga och legitimerade lärare vid skolenheten. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Timrå kommun en anmärkning.

Beslutet har fattats av utredare Caroline Rönnegård.

Utredare Johan Runemark Brydsten har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredarna Ann-Sofie Andersson och Ebba Miller medverkat.